

ПОЗИЦИЯ

НА УПРАВИТЕЛНИЯ СЪВЕТ НА БЪЛГАРСКА СТОПАНСКА КАМАРА

10.11.2021 г.

В навечерието на предстоящите трети по ред предсрочни парламентарни избори, Управителният съвет на Българска стопанска камара – съюз на българския бизнес (УС на БСК) изразява своята тревога от продължителната липса на стабилно парламентарно мнозинство, което да излъчи редовно действащо правителство. България е изправена през предизвикателствата на низ от кризи – здравна, икономическа, а вече и енергийна. Преминаването през тези кризи изисква дългосрочна визия и ясен политически ангажимент.

В период на трудности и нестабилност, популизъмът е най-лошият съветник. Ярък пример за това бяха дебатите в 46-я Парламент, съпътстващи актуализацията на държавния бюджет.

След близо две години здравна криза, време е фокусът на общественото внимание да преминава постепенно от антикризисни мерки към мерки за възстановяване и икономически растеж, основан на иновации, висока добавена стойност, стимулиране на инвестиционна активност, създаване на среда, която благоприятства и насърчаване дигиталния и зелен преход. Вярваме, че **само чрез силна и модерно функционираща икономика може да осигури възходящ темп на възнагражденията и увеличаване на благосъстоянието на българското общество.**

Във връзка с предстоящото обсъждане на фискалната рамка за 2022 г., УС на БСК прие на свое редовно заседание следната позиция:

I. По отношение на минималната работна заплата (МРЗ)

УС на БСК **поддържа свои предходно заемани позиции** през последните 10 и повече години, относно основните принципи, свързани с определяне на МРЗ в страната:

1. МРЗ е функция на ефекта (ползите) от положения труд. Основен фактор за нейното повишаване следва да бъде нарастването на производителността на труда в съответните отрасли, измерена чрез показателя брутна добавена стойност на един зает.
2. МРЗ не може и не трябва да служи за решаване на социалните проблеми в обществото, вкл. на тези за бедността и социалното изключване.
3. Решенията за актуализация на МРЗ не трябва да се вземат под натиск, а след сериозна оценка на въздействието.
4. Необосновано увеличаване на МРЗ, без отчитане на преките и косвени ефекти, ще постави в затруднение голяма част от фирмите в България и, преди всичко – малките и средни предприятия, които осигуряват основната част от работните места в страната, в т.ч.:
 - увеличаване дела на т.нар. сива икономика;
 - компресиране на границите в заплащането и демотивация на останалия, в т.ч. квалифициран персонал;
 - стимулиране на нискоквалифицирания труд, бягството от образование и продължаваща деквалификация на трудовия ресурс;
 - създаване на условия за нарастване на безработицата, вкл. сред квалификациярания персонал.
5. В дългосрочен план, повишаването на трудовите възнаграждения изисква ускоряване на инвестициите в сектори с висока добавена стойност, нарастваща производителност на труда,

технологично обновяване и иновации, решителни промени на системата на образованието и професионалното обучение.

6. Съотношението на размера на определената минимална работна заплата към средната работна заплата в България да не бъде по-високо от средното за ЕС съотношение между тези две величини /усреднено за страните, в които има МРЗ/. В тази връзка, МРЗ не следва да надхвърля значително 40% от средната работна заплата заплата. Добре известно е, че високият ръст на средната работна заплата у нас през последните години продължава да се определя от ръста на заплатите в бюджетния сектор, изпреварващ този в реалната икономика, паралелно с увеличение броя на работещите в бюджетната сфера.

Отново поставяме на вниманието на политическите субекти, които предстои да влязат в следващия парламент, **необходимостта от:**

1. приемане на **механизъм, критерии и прозрачна методология за определяне на МРЗ**, в съответствие с многократно отправените специфични препоръки на ЕК и при спазване на принципите и изискванията на ратифицираната Конвенция 131 на МОТ, в сила от началото на 2019 г. МРЗ продължава да се определя по неясни и непрозрачни методология, модели, очаквания и конкретни изходни параметри, на основата на които се определят прогнозните размери на МРЗ, компенсацията на един нает и други ключови показатели с критично значение за икономическото състояние на отделни предприятия, отрасли и региони, с ниско равнище на произведена добавена стойност, заплащане на труда, социално включване и висока безработица;

2. **съгласуване на средносрочната бюджетна прогноза в НСТС** – целта е осигуряване на необходимата прозрачност на бюджетния процес, на използваната методология и основания за прогнозиране на основни макроикономически показатели, вкл. за ръста на производителността на труда, компенсацията на един нает, заетите, наетите и осигурени лица и др;

3. преустановяване на административното определяне на допълнителни плащания към трудовото възнаграждение в частния сектор, извън определените в Кодекса на труда и колективното трудово договаряне (т.нар. „клас за прослужено време“).

II. По отношение на предстоящите обсъждания, свързани с проект на Закон за държавния бюджет Бюджет на Република България за 2022 г.

Държавният бюджет е основен инструмент на разположение на всяко легитимно избрано правителство, натоварено с правото и задължението да реализира своя мандат и програма. Обществото, социалните партньори и работодателските организации, в частност, следва да оценят дали размерът на обществените средства, с които правителството смята да реализира своите социални и икономически дългосрочни програмни намерения и цели, е логичен и безспорно аргументиран. Дали програмните цели не биха могли да бъдат постигнати по по-ефективен и ефикасен начин, т.е. с по-малко средства.

Основни очаквания към Бюджета за следващата година:

- ✓ **преминаване към реално програмно бюджетирание**, с посочване на конкретни резултати и реформи, които ще се финансират от отделните ведомства – оптимизация на държавната администрация, конкретни резултати в областта на електронното правителство (напр. брой нови електронни услуги за бизнеса, брой дни, съкратени от административни процедури, намален брой стъпки при предоставяне на административни услуги и пр.);
- ✓ **административна реформа** – оптимизация на структурите, занимаващи се с една и съща област на политика;
- ✓ запазване на модела на **данъчното облагане, обвързване на държавните и местни такси с разходите за предоставяне на съответните публични услуги;**
- ✓ запазване на **размера на МРЗ и максималния осигурителен доход**. Размерът на минималната работна заплата следва да се дефинира на база очаквания ръст на БВП, производителността, компенсацията на наетите лица, и т. нар. разходи на труд за единица продукция (Unit labor cost). Трябва да се отчита потенциалното въздействие върху **инфлацията**. Необходимо е да се отчете, че **частната инвестиционна активност все**

още е слаба, както е отбелязано и в есенната макроикономическа прогноза на Министерство на фонансите.

- ✓ стъпки за реализацията на намеренията за **децентрализация на публичните финанси**, вкл. промени в административно-териториалното устройство, увеличаване на приходната база на общините, прозрачност на бюджетния процес и отчетността на изпълнението на общинско ниво и др.
- ✓ **определяне на размера на такса битови отпадъци на база количество;**
- ✓ отчитане на **критериите**, на които България трябва да отговаря, с оглед присъединяване към **Еврозоната от 01.01.2024 г.**, включително **подържане на бюджетен дефицит под 3%**, независимо от запазване прилагането на общата клауза за дерогация, предвидена в Пакта за стабилност и растеж през 2022 г.
- ✓ мерки, стимулиращи инвестициите и реформи, осигуряващи благоприятна бизнес среда (**с обективни измерители**) - възприемане и прилагане на принципа **"1-in-1-out"**, т.е. при въвеждане на нова регулация или изисквания към бизнеса - да се извежда/премахва съществуваща.

Акценти 2022

- ✓ адекватни икономически и фискални политики, свързани с управление на **инфлационните процеси;**
- ✓ предвиждане на **адекватни краткосрочни мерки в подкрепа на бизнеса**, компенсиращи увеличените цени на **електроенергия;**
- ✓ предвиждане на мерки в **подкрепа на заетостта** с обхват, съответстващ на удължената Временна рамка за държавните помощи на ЕК (след официалното ѝ удължаване – на този етап до м. юни 2022)
- ✓ стимулиране на **брутните частни вътрешни инвестиции** (фирмените инвестиции) с цел ускоряване на трансформацията на икономиката и нейната капиталова модернизация. (напр.: облекчаване на данъчните амортизационни норми, субсидии и др.)
- ✓ мерки, стимулиращи компаниите да инвестират **в т.нар. зелен и дигитален преход**, допълващи заложеното в НПВУ, с акцент върху **кръговата икономика, декарбонизация на икономиката и премахване на административните и регулаторни пречки.**